

31999L0074

3.8.1999.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 203/53

PADOMES DIREKTĪVA 1999/74/EK

(1999. gada 19. jūlijs),

ar ko paredz minimālos standartus dējējvistu aizsardzībai

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 37. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽²⁾,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) 1988. gada 7. martā Padome pieņēma Direktīvu 88/166/EEK ⁽⁴⁾, kas atbilst Eiropas Kopienas Tiesas spriedumam lietā 131/86 (Padomes 1986. gada 25. marta Direktīvas 86/113/EEK, kas nosaka obligātos standartus būru baterijās turētu dējējvistu aizsardzībai, atcelšana).
- (2) Direktīvas 88/166/EEK 9. pantā prasīts, lai Komisija līdz 1993. gada 1. janvārim iesniegtu ziņojumu par zinātnes sasniegumiem attiecībā uz vistu labturību dažādās audzēšanas sistēmās un par noteikumiem direktīvas pielikumā, kam pievieno atbilstošus priekšlikumus, lai panāktu noregulējumu.
- (3) Padomes 1998. gada 20. jūlija Direktīva 98/58/EK par saimnieciskām vajadzībām turētu dzīvnieku aizsardzību ⁽⁵⁾, kas izstrādāta, pamatojoties uz Eiropas Konvenciju par saimnieciskām vajadzībām turētu dzīvnieku aizsardzību, paredz Kopienas noteikumus, kas izstrādāti, lai īstenotu Konvencijā izklāstītos principus, kuros ietilpst noteikumi par dzīvnieku fizioloģiskajām un etoloģiskajām vajadzībām atbilstošu novietni, barību, ūdeni un kopšanu.
- (4) 1995. gadā Eiropas Konvencijas par saimnieciskām vajadzībām turētu dzīvnieku aizsardzību Pastāvīgā komiteja pieņēma sīki izstrādātu rekomendāciju, kurā ir runa arī par dējējvistām.
- (5) Dējējvistu aizsardzības jautājums ir Kopienas kompetencē.
- (6) Atšķirības, kas var traucēt konkurenci, ir pretrunā ar dzīvnieku un dzīvnieku produktu tirgus organizācijas raitu norisi.
- (7) Komisijas ziņojumā, kas minēts 2. apsvērumā, kurš balstīts uz Zinātniskās veterinārās komitejas atzinumu, secināts, ka šobrīd būru baterijās un citās audzēšanas sistēmās turētām vistām apstākļi attiecībā uz labturību

nav piemēroti un šādos būros nevar apmierināt noteiktas vajadzības; tādēļ būtu jāievieš pēc iespējas augstāki standarti, ņemot vērā dažādus kritērijus, kas jāievēro, lai uzlabotu šos apstākļus.

- (8) Tomēr laika posmā, kurš jānosaka, var turpināt neuzlabotu būru sistēmu lietošanu saskaņā ar noteiktiem nosacījumiem, ieskaitot prasības attiecībā uz uzlabotu uzbūvi un platību.
- (9) Jāuztur līdzsvars starp dažādajiem aspektiem, kas jāievēro attiecībā uz labturību un veselību, ekonomiskajiem un sociālajiem apsvērumiem un arī ietekmi uz apkārtējo vidi.
- (10) Kamēr veic pētījumus par dažādās sistēmās audzētu dējējvistu labturību, ir lietderīgi pieņemt noteikumus, kas ļauj dalībvalstīm izvēlēties vispiemērotāko sistēmu vai sistēmas.
- (11) Komisijai jāiesniedz jauns ziņojums kopā ar atbilstošiem priekšlikumiem, kuros ņem vērā šo ziņojumu.
- (12) Šā iemesla dēļ būtu jāatceļ un jāaizstāj Direktīva 88/166/EEK,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

1. Šajā direktīvā noteikti obligātie standarti dējējvistu aizsardzībai.
2. Šī direktīva neattiecas uz:
 - uzņēmumiem, kur dējējvistu skaits ir mazāks par 350,
 - uzņēmumiem, kas audzē šķirnes dējējvistas.

Tomēr uz šādiem uzņēmumiem joprojām attiecas Direktīvas 98/58/EK attiecīgās prasības.

2. pants

1. Ja vajadzīgs, spēkā ir Direktīvas 98/58/EK 2. panta definīcijas.
2. Turklāt šajā direktīvā:
 - a) "dējējvistas" nozīmē *Gallus gallus* sugas vistas, kas sasniegušas dēšanas gatavību un ko tur olu ieguvei un kas nav paredzētas perēšanai;

⁽¹⁾ OV C 157, 4.6.1999., 8. lpp.

⁽²⁾ OV C 128, 7.5.1999., 78. lpp.

⁽³⁾ OV C 101, 12.4.1999.

⁽⁴⁾ OV L 74, 19.3.1988., 83. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 221, 8.8.1998., 23. lpp.

- b) "ligzda" nozīmē atsevišķu atsevišķai vistai vai vistu grupai (grupas ligzda) dēšanai paredzētu platību, kuras grīdas sastāvā nedrīkst būt stieplu tīkls, kas varētu nokļūt saskarē ar putniem;
- c) "pakaiši" nozīmē jebkādu irdenu materiālu, kurā vistas var apmierināt to etoloģiskās vajadzības;
- d) "lietojamā platība" nozīmē vismaz 30 cm platu laukumu ar grīdas slīpumu, kas nepārsniedz 14 %, ar gabarītaugstumu vismaz 45 cm. Ligzdošanas platību neuzskata par lietojamo platību.

3. pants

Saskaņā ar sistēmu vai sistēmām, ko pieņēmušas dalībvalstis, tām jānodrošina, lai dējējvistu īpašnieki un turētāji piemērotu ne vien attiecīgos Direktīvas 98/58/EK un šīs direktīvas pielikuma noteikumus, bet arī prasības, kas ir specifiskas katrai no turpmāk minētajām sistēmām, proti:

- a) vai nu noteikumus, kas izklāstīti I nodaļā attiecībā uz alternatīvām sistēmām;
- b) vai noteikumus, kas izklāstīti II nodaļā attiecībā un neuzlaboto būru sistēmām;
- c) vai III nodaļas noteikumus attiecībā uz uzlabotajiem būriem.

I NODAĻA

Noteikumi, kas jāpiemēro alternatīvajām sistēmām

4. pants

1. Dalībvalstis nodrošina, lai no 2002. gada 1. janvāra visas jaunuzbūvētās vai pārbūvētās ražošanas sistēmas, kas minētas šajā nodaļā, un visas šādas ražošanas sistēmas, ko pirmoreiz uzsāk lietot, atbilstu vismaz turpmāk minētajām prasībām:

- 1. Visām sistēmām jābūt aprīkotām tā, lai visām dējējvistām būtu:
 - a) vai nu lineārās barotavas, kurās paredzēti vismaz 10 cm putnam, vai arī cirkulārās barotavas, kurās paredzēti vismaz 4 cm putnam;
 - b) vai nu taisnās dzirdinātavas, kurās paredzēti 2,5 cm vistai, vai arī cirkulārās dzirdinātavas, kurās paredzēti 1 cm vistai.

Turklāt, ja lieto dzirdinātavas ar pupiņu vai kausiņus, uz katrām 10 vistām jābūt vismaz vienai dzirdinātavai ar pupiņu vai kausiņam. Ja dzirdinātavas ir pieslēgtas pie ūdensvada, vismaz diviem kausiņiem vai divām dzirdinātavām ar pupiņu jābūt katrai vistai sasniedzamā attālumā;
- c) vismaz viena ligzda septiņām vistām. Ja lieto grupas ligzdas, jābūt vismaz 1 m² ligzdas laukuma lielākais 120 vistām;
- d) piemērotas laktas bez asiem stūriem, uz kurām paredzēts vismaz 15 cm vistai. Laktas nedrīkst uzstādīt virs pakaišiem, un horizontālajam attālumam starp laktām jābūt vismaz 30 cm, un horizontālajam attālumam starp laktu un sienu jābūt vismaz 20 cm;

- e) vismaz 250 cm² pakaišiem klātas platības vistai, pakaiši aizņem vismaz vienu trešdaļu no grīdas virsmas.

2. Iekārtu grīdām jābūt būvētām tā, lai pietiekami balstītu katras kājas katru uz priekšu vērsto nagu.

3. Papildus 1. un 2. punktā izklāstītajiem noteikumiem,

- a) ja lieto tādu audzēšanas sistēmu, kurā dējējvistas var brīvi pārvietoties starp stāviem,
 - i) stāvu ir ne vairāk kā četri,
 - ii) gabarītaugstumam starp stāviem jābūt vismaz 45 cm,
 - iii) dzirdināšanas un barošanas iekārtām jābūt izvietotām tā, lai visas vistas varētu tām vienlīdz labi tikt klāt,
 - iv) stāviem jābūt iekārtotiem tā, lai mēsli nekristu uz zemākajiem stāviem;
- b) ja dējējvistas tiek aplokos brīvā dabā,
 - i) jābūt vairākām vismaz 35 cm augstām un 40 cm platām lūkām, pa kurām var brīvi nokļūt āra teritorijā, un tās jāizvieto visas ēkas garumā; uz 1000 vistām noteikti jābūt kopējai 2 m atverei,
 - ii) aplokiem brīvā dabā jābūt:
 - teritorijai, kas piemērota putnu blīvumam un augsnes īpašībām, lai novērstu jebkādu piesārņojumu,
 - aprīkotiem ar nojumi, kur patverties no sliktiem laika apstākļiem un plēsējiem, kā arī vajadzības gadījumā ar piemērotām dzirdinātavām.

4. Putnu blīvums nedrīkst pārsniegt deviņas dējējvistas uz m² izmantojamās platības.

Tomēr, ja izmantojamā platība atbilst pieejamai augsnes virsmai, dalībvalstis līdz 2011. gada 31. decembrim tiem uzņēmumiem, kas piemēro šo sistēmu 1999. gada 3. augustā var atļaut putnu blīvumu 12 vistas uz m² pieejamās platības.

2. Dalībvalstis nodrošina, lai 1. punktā izklāstītās minimālās prasības attiektos uz visām alternatīvajām sistēmām no 2007. gada 1. janvāra.

II NODAĻA

Noteikumi, kas jāpiemēro attiecībā uz audzēšanu neuzlaboto būru sistēmās

5. pants

1. Dalībvalstis nodrošina, lai no 2003. gada 1. janvāra visas šajā nodaļā minētās būru sistēmas atbilstu vismaz šādām prasībām:

- 1. jāparedz, ka katrai dējējvistai ir vismaz 550 cm² būra platības, ko mēra horizontālā plaknē un ko tā var lietot neierobežoti, jo īpaši izslēdzot notekūdeņus novirzīdāt, kas var ierobežot pieejamo platību;

2. jāparedz barības sile, ko var lietot neierobežoti. Tās garumam jābūt vismaz 10 cm, ko reizina ar vīst skaitu būrī;
3. ja nav paredzētas dzirdināšanas ar pupiņu vai dzirdināšanas kausiņi, katrā būrī jābūt tikpat garai taisnai dzirdināšanas teknei kā 2. apakšpunktā minētajai silei. Ja dzirdināšanas ir pieslēgtas pie ūdensvada, katrā būrī jābūt sasniedzamām vismaz divām dzirdinātavām ar pupiņu vai diviem kausiņiem;
4. būriem jābūt vismaz 40 cm augstiem, kas ir vismaz 65 % no būra platības, un viscaur ne zemākiem par 35 cm;
5. būru grīdām jābūt būvētām tā, lai pietiekami balstītu katras kājas katru uz priekšu vērsto nagu. Grīdas slīpums nedrīkst pārsniegt 14 % vai 8 %. Gadījumā, kad grīdām neizmanto taisnstūra stieplu tīklu, dalībvalstis var atļaut lielāku slīpumu;
6. būriem jābūt aprīkoti ar piemērotām nagu īsināšanas ierīcēm.

2. Dalībvalstis nodrošina, lai audzēšanu šajā nodaļā minētajos būros aizliegtu no 2012. gada 1. janvāra. Turklāt, sākot no 2003. gada 1. janvāra, tādus būrus, kādi minēti šajā nodaļā, nedrīkst būvēt no jauna vai uzsākt to lietošanu pirmoreiz.

III NODAĻA

Noteikumi, kas jāpiemēro attiecībā uz audzēšanu uzlabotos būros

6. pants

Dalībvalstis nodrošina, lai pēc 2002. gada 1. janvāra būri, kas minēti šajā nodaļā, atbilstu vismaz šādām prasībām:

1. Dēļjvīstām ir vajadzīgs:
 - a) vismaz 750 cm² būra platības vīstai, no kuriem 600 cm² ir lietojamā platība; būra augstumam tur, kur tas nav vīrs lietojamās platības, jābūt viscaur vismaz 20 cm, un nevienam būrim kopējā platība nav mazāka par 2000 cm²;
 - b) ligzdai;
 - c) tādiem pakaišiem, kas ļauj knābāt un kašņāties;
 - d) piemērotām laktām, uz kurām vīstai ir vismaz 15 cm.
2. Jāparedz barības sile, ko var lietot neierobežoti. Tās garumam jābūt vismaz 12 cm, ko reizina ar vīst skaitu būrī.
3. Katrā būrī jābūt dzirdināšanas sistēmai, kas atbilst grupas lielumam; ja paredzētas dzirdināšanas ar pupiņu, vismaz divām dzirdinātavām ar pupiņu vai diviem kausiņiem jābūt sasniedzamām katrai vīstai.
4. Lai atvieglotu vīst pārbaudi, ievietošanu un skaita samazināšanu, ejas platumam starp būru rindām jābūt vismaz 90 cm, un vismaz 35 cm telpas jāatstāj starp ēkas grīdu un zemāko būru rindu.

5. Būriem jābūt aprīkoti ar pienācīgām nagu īsināšanas ierīcēm.

IV NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

7. pants

Dalībvalstis nodrošina, lai uzņēmumi, uz ko attiecas šīs direktīvas darbības joma, būtu reģistrēti kompetentā iestādē un tiem būtu piešķirts identifikācijas numurs, kas būs līdzeklis, lai fiksētu cilvēkiem patēriņam paredzētas olas, ko laiž tirgū.

Līdz 2002. gada 1. janvārim saskaņā ar 11. pantā izklāstīto procedūru nosaka priekšdarbus, kas jāveic, lai varētu ieviest šo pantu.

8. pants

1. Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka kompetentā iestāde veic pārbaudes, lai pārbaudzītu atbilstību šīs direktīvas noteikumiem. Šīs pārbaudes var veikt gadījumos, kad notiek pārbaudes citos nolūkos.

2. No datuma, kas jānosaka saskaņā ar 11. pantā noteikto procedūru, dalībvalstis ziņo Komisijai par pārbaudēm, ko veic saskaņā ar 1. punktu. Komisija iesniedz šo ziņojumu kopsavilkumus Pastāvīgajai veterinārajai komitejai.

3. Līdz 2002. gada 1. janvārim Komisija saskaņā ar 11. pantā noteikto procedūru iesniedz priekšlikumus, lai saskaņotu šo:

- a) 1. punktā minētās pārbaudes;
- b) 2. punktā minēto ziņojumu veidu un saturu un to iesniegšanas biežumu.

9. pants

1. Ja tas ir vajadzīgs šīs direktīvas prasību vienotai piemērošanai, Komisijas veterinārijas eksperti kopā ar kompetentajām iestādēm var:

- a) pārbaudīt, vai dalībvalstis ievēro minētās prasības;
- b) izdarīt pārbaudes uz vietas, lai nodrošinātu, ka pārbaudes veic saskaņā ar šo direktīvu.

2. Dalībvalsts, kuras teritorijā veic pārbaudi, sniedz Komisijas veterinārijas ekspertiem jebkādu palīdzību, kas tiem var būt vajadzīga, lai veiktu savus uzdevumus. Pirms sastāda un izplata nobeiguma ziņojumu, veikto pārbaudžu rezultāti jāapspriež ar attiecīgās dalībvalsts kompetento iestādi.

3. Attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde veic jebkurus pasākumus, kas var izrādīties vajadzīgi, lai ņemtu vērā pārbaudžu rezultātus.

4. Vajadzības gadījumā saskaņā ar 11. pantā izklāstīto procedūru pieņem sīki izstrādātas normas par šā panta piemērošanu.

10. pants

Ne vēlāk kā 2005. gada 1. janvārī Komisija iesniedz Padomei ziņojumu, ko sastāda, balstoties uz Zinātniskās veterinārās komitejas atzinumu, par dažādajām dējējvistu audzēšanas sistēmām un jo īpaši par tām sistēmām, uz kurām attiecas šī direktīva, ņemot vērā gan dažādo sistēmu patoloģiskos, zootehniskos, fizioloģiskos, gan etoloģiskos aspektus un to ietekmi uz veselību un apkārtējo vidi.

Šo ziņojumu sastāda, balstoties arī uz dažādo sistēmu sabiedriski ekonomiskās ietekmes un to ietekmes uz Kopienas saimnieciskajiem partneriem izpēti.

Turklāt tam jāpievieno atbilstoši priekšlikumi, ņemot vērā ziņojuma secinājumus un Pasaules tirdzniecības organizācijas pārrunu rezultātus.

Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem lēmumu par šiem priekšlikumiem 12 mēnešu laikā kopš to iesniegšanas.

11. pants

1. Ja jāievēro šajā pantā izklāstītā procedūra, ar Lēmumu 68/361/EEK ⁽¹⁾ izveidotās Pastāvīgās veterinārās komitejas, šē turpmāk "Komiteja", priekšsēdētājs pēc savas ierosmes vai pēc dalībvalsts pieprasījuma bez kavēšanās ziņo Komitejai par šo jautājumu.

2. Komisijas pārstāvis Komitejai iesniedz veicamo pasākumu projektu. Komiteja sniedz savu atzinumu par projektu termiņā, ko priekšsēdētājs var noteikt atbilstoši jautājuma steidzamībai. Atzinumu sniedz vairākums, kas noteikts Līguma 205. panta 2. punktā attiecībā uz tādiem lēmumiem, kas Padomei jāpieņem attiecībā uz Komisijas priekšlikumu. Dalībvalstu pārstāvju balsis komitejā skaita tā, kā noteikts minētajā pantā. Priekšsēdētājs nebalso.

3. a) Komisija pieņem paredzētos pasākumus, ja tie saskan ar Komitejas atzinumu;

b) ja paredzētie pasākumi nesaskan ar Komitejas atzinumu vai ja atzinums nav sniegts, Komisija bez kavēšanās var iesniegt Padomei priekšlikumu attiecībā uz pasākumiem, kas jāveic. Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

Ja trīs mēnešu laikā kopš vēršanās Padomē tā nav pieņēmusi lēmumu, Komisija pieņem ierosinātos priekšlikumus un tos tūlīt īsteno, izņemot gadījumu, kad Padome ar vienkāršu balsu vairākumu ir pieņēmusi lēmumu pret minētajiem pasākumiem.

12. pants

Ar šo no 2003. gada 1. janvāra atceļ Direktīvu 88/166/EEK.

13. pants

1. Dalībvalstis ne vēlāk kā 2002. gada 1. janvārī ievieš normatīvus un administratīvus aktus, ieskaitot sankcijas, kas vajadzīgas, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Tās tūlīt ziņo par to Komisijai.

Kad dalībvalstis paredz šos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka metodes, kā izdarīt šādas atsauces.

2. Dalībvalstis, ievērojot Līgumā izklāstītos vispārīgos noteikumus, var savā teritorijā saglabāt vai piemērot tādus noteikumus dējējvistu aizsardzībai, kuri ir stingrāki par noteikumiem, kas paredzēti šajā direktīvā. Tās informē Komisiju par visiem šajā nolūkā veiktajiem pasākumiem.

3. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai savus valsts tiesību galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz ko attiecas šī direktīva.

14. pants

Šī direktīva stājas spēkā tās publicēšanas dienā Eiropas Kopienas Oficiālajā Vēstnesī.

15. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1999. gada 19. jūlijā

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
K. HEMILĀ

⁽¹⁾ OV L 255, 18.10.1968., 23. lpp.

PIELIKUMS

Papildus Direktīvas 98/58/EK pielikuma attiecīgajiem noteikumiem ir spēkā šādas prasības:

1. Īpašniekam vai personai, kas ir atbildīga par vistām, vismaz reizi dienā jāveic visu vistu pārbaude.
2. Trokšņu līmenis jāsamazina līdz minimumam. Pastāvīgi vai pēkšņi trokšņi jānovērš. Ventilatoriem, barotavām vai citām ierīcēm jābūt būvētām, izvietotām, lietotām un uzturētām tā, lai to radītais troksnis būtu cik iespējams mazs.
3. Visās ēkās jābūt pietiekamam apgaismojumam, lai visas vistas varētu cita citu redzēt un skaidri saskatīt, lai ar redzi iepazītu savu apkārtni un izrādītu normālu aktivitātes līmeni. Ja gaisma ir dabiska, gaismas atverēm jābūt izkārtotām tā, lai gaisma novietnē iekļūtu vienmērīgi.

Pēc pirmajām aklimatizācijas dienām apgaismojuma režīmam jābūt tādām, lai nebūtu veselības un izturēšanās problēmu. Atbilstoši tam jāievēro 24 stundu ritms un jāparedz atbilstošs pārtraukums ar tumsu, kas varētu ilgt apmēram trešdaļu diennakts, lai vistas varētu atpūsties un lai novērstu tādas problēmas kā imūndepresija vai redzes anomālijas. Būtu jāparedz pietiekama ilguma krēslas periods, kad gaisma ir apslāpēta tā, lai vistas varētu iekārtoties netraucēti un negūstot ievainojumus.

4. Ēku, tehnikas vai instrumentu daļas, kas ir saskarē ar vistām, kārtīgi tīra un dezinficē regulāri un noteikti katru reizi, kad veic putnu skaita samazināšanu un pirms ieviešanas jaunu vistu partiju. Kamēr būri ir aizņemti, virsmas un visa tehnika jātur pietiekami tīra.

Mēsli jāaizvāc tik bieži, cik vajadzīgs, un beigtas vistas jāaizvāc katru dienu.

5. Būriem jābūt pienācīgi aprīkoti, lai vistas neizmuktu.
6. Novietnēs ar divām vai vairākām būru rindām jābūt tādām ierīcēm vai jāveic attiecīgi pasākumi, lai bez grūtībām varētu veikt visu rindu pārbaudi un atvieglotu vistu izņemšanu.
7. Būru durvju plānojumam un izmēriem jābūt tādiem, lai varētu izņemt pieaugušu vistu, nesagādājot tai nevajadzīgas sāpes un to neievainojot.
8. Neskarot Direktīvas 98/58/EK pielikuma 19. punkta noteikumus, kropļošana ir aizliegta.

Tomēr, lai novērstu apspalvojuma izknābšanu un kanibālismu, dalībvalstis var atļaut knābju apgriešanu ar noteikumu, ka cāļiem, kas jaunāki par 10 dienām un ko audzē par dējējvistām, to veic kvalificēts personāls.